

Besluit Besluit strekkende tot het verlenen van accreditatie aan de opleiding wo-bachelor Onderwijskunde van de Universiteit Utrecht

Gegevens

datum	Naam instelling	: Universiteit Utrecht
29 mei 2013	Naam opleiding	: wo-bachelor
onderwerp		Onderwijskunde (180 ECTS)
Besluit accreditatie	Datum aanvraag	: 17 september 2012
wo-bachelor	Varianten opleiding	: voltijd, deeltijd
Onderwijskunde	Afstudeerrichtingen	: n.v.t.
Universiteit Utrecht	Tracks/specialisaties	: Academische Lerarenopleiding Primair Onderwijs (ALPO)
(000823)	Locatie opleiding	: Utrecht
uw kenmerk	Datum goedkeuren panel	: 7 februari 2012
O&O/12.21068	Datum locatiebezoek	: 5 april 2012
ons kenmerk	Datum visitatierapport	: Augustus 2012
NVAO/20131490/AH	Instellingstoets kwaliteitszorg	: Ja, positief besluit van 12 juli 2012
bijlagen		
3		

Beoordelingskader

Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling van de NVAO (Stcrt. 2010, nr 21523).

Bevindingen

De NVAO stelt vast dat in het visitatierapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden het panel de kwaliteit van de opleiding voldoende heeft bevonden.

Advies van het visitatiepanel

Het visitatierapport geeft de bevindingen en overwegingen weer van het panel over de bachelor- en masteropleiding Onderwijskunde van de Universiteit Utrecht. Het panel heeft beide opleidingen gezamenlijk beoordeeld.

Samenvatting bevindingen en overwegingen van het panel (hierna ook de commissie):

Dit rapport geeft de bevindingen en overwegingen weer van de commissie Onderwijskunde over de bachelor- en masteropleiding Onderwijskunde aan de Universiteit Utrecht. De commissie baseert haar oordeel op informatie uit de zelfstudie, aanvullende informatie naar aanleiding van vooraf geformuleerde vragen van de commissie, informatie uit de gesprekken tijdens het bezoek, de geselecteerde scripties, en de documenten die tijdens het bezoek ter inzage beschikbaar waren. De commissie heeft voor beide opleidingen zowel

Inlichtingen

Rik Belmans
+31 (0)70 312 23 41
r.belmans@nvaio.net

Parkstraat 28 | 2514 JK | Postbus 85498 | 2508 CD Den Haag
P.O. Box 85498 | 2508 CD The Hague | The Netherlands
T + 31 (0)70 312 2300 | F + 31 (0)70 312 2301
info@nvaio.net | www.nvaio.net

Pagina 2 van 8 positieve aspecten opgemerkt als verbeterpunten gesignaleerd. Na deze tegen elkaar te hebben afgewogen, is de commissie tot het oordeel gekomen dat beide opleidingen (inclusief ALPO-variant) voldoen aan de eisen voor basiskwaliteit die de voorwaarde zijn voor heraccreditatie.

Standaard 1: Beoogde eindkwalificaties

De commissie beoordeelt Standaard 1 voor beide opleidingen en varianten als voldoende.

De commissie heeft nagegaan of de beoogde eindkwalificaties van de opleidingen Onderwijskunde aan de Universiteit Utrecht wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie zijn geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen. Zij heeft de eindkwalificaties in dat kader afgezet tegen het Domeinspecifiek Referentiekader en het profiel en de oriëntatie van de opleidingen.

De commissie concludeert dat het Domeinspecifiek Referentiekader Onderwijskunde een adequaat beeld schetst van het kennisdomein onderwijskunde, de daarbinnen vallende relevante thema's op micro-, meso- en macroniveau en de algemene kennis en vaardigheden waarover afgestudeerden zouden moeten beschikken. Zij zou de instellingen aan willen raden om enkele actuele thema's nadrukkelijker te expliciteren, en de toegevoegde waarde van universitaire onderwijskundige opleidingen in Nederland en hun positionering ten opzichte van buitenlandse opleidingen sterker neer te zetten. Ondanks deze aanbeveling biedt het kader voldoende houvast om te verifiëren of de beoogde eindkwalificaties van de opleidingen voldoen aan de eisen die vanuit het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleidingen.

De commissie concludeert dat de eindkwalificaties aansluiten op het Domeinspecifiek Referentiekader en de aanvullingen die zij hierop heeft gedaan. Daarmee voldoen de eindkwalificaties aan de eisen die aan een afgestudeerde Onderwijskundige op wetenschappelijk niveau gesteld mogen worden. Ook stelt de commissie vast dat de eindkwalificaties aansluiten op het profiel en de oriëntatie van de Utrechtse opleidingen Onderwijskunde.

De commissie heeft op basis van de documentatie en gesprekken een duidelijk beeld gekregen van het Utrechtse profiel. Zij concludeert dat de opleidingen zowel wetenschappelijk als beroepsgeoriënteerd zijn, en kan zich vinden in het uitgangspunt van de opleidingen dat de studenten worden opgeleid tot academische professionals gericht op micro- en mesoniveau.

De gerichtheid op de arbeidsmarkt is een belangrijk kenmerk van de opleidingen. De commissie heeft deze oriëntatie terug gezien in de ALPO-variant van de bacheloropleiding en in de masteropleiding. Voor de reguliere variant van de bacheloropleiding geldt dat het programma beter afgestemd dient te worden op het arbeidsmarktgerichte profiel van de opleiding (zie standaard 2).

Standaard 2: Onderwijsleeromgeving

De commissie beoordeelt Standaard 2 voor beide opleidingen en varianten als voldoende.

De commissie concludeert dat de inhoud en het niveau van de bachelor- en mastercursussen adequaat is en waarborgt dat afgestudeerden voldoen aan de eindkwalificaties van de opleidingen.

In de reguliere bacheloropleiding ligt de nadruk op het onderzoeken van, ontwerpen van en

Pagina 3 van 8 adviseren over onderwijs- en leerarrangementen in onderwijs en bedrijfsleven. De opleiding kent naar de mening van de commissie vrij veel keuzeruimte en profileringsruimte, waardoor studenten zich breed kunnen ontwikkelen. De commissie vindt het belangrijk dat de keuzeruimte studenten de mogelijkheid geeft om zich zowel in de breedte als in de diepte te ontwikkelen.

De ALPO-variant van de bacheloropleiding leidt studenten op tot het academisch leraarschap, waarbij de verschillen tussen kinderen en de school als organisatie in ontwikkeling centraal staan. Studenten volgen cursussen op de universiteit en op de hogeschool. Daarnaast lopen de studenten vanaf de start van de opleiding stage op een basisschool. Hoewel de commissie zich kan vinden in de thematische samenhang per jaar, vindt zij de samenhang tussen het deel dat door de universiteit en door de hogeschool verzorgd wordt nog verder verbeterd kan worden. Een gezamenlijke visitatie waarbij de opleiding in haar geheel beoordeeld wordt kan hier een belangrijke bijdrage aan leveren. De commissie vindt de opbouw van de programma's voldoende samenhangend. De commissie is van mening dat de wetenschappelijke- en beroepsoriëntatie van beide varianten voldoende zijn, hoewel het opnemen van een in principe verplichte stage in het reguliere programma volgens de commissie kan bijdragen aan het op de arbeidsmarkt gerichte profiel van de bacheloropleiding. De wetenschappelijke oriëntatie komt naar voren in de cursussen op het gebied van methoden en technieken en statistiek die gedurende de gehele opleiding plaatsvinden.

De commissie kan zich vinden in het didactisch concept dat wordt toegepast in de opleidingen, en ziet de uitwerking hiervan terug in werkgroepen die zijn ingericht naast de hoorcolleges. De werkvormen die worden toegepast zijn echter niet zo innovatief als van een onderwijskundige opleiding verwacht zou mogen worden. Binnen de opleidingen zijn projecten gaande gericht op het invoeren van nieuwe werkvormen (met behulp van moderne technologie en social media en minder docent intensief). Daarnaast is het aantal contacturen in de reguliere bacheloropleiding relatief laag. De opleiding streeft ernaar dit te verhogen tot 12 uur in het eerste jaar. De commissie heeft er vertrouwen in dat er over een aantal jaar sprake zal zijn van een modernere invulling van het onderwijs en een verhoging van het aantal contacturen in de bacheloropleiding.

De voorzieningen en studieondersteuning zijn volgens de commissie adequaat. De commissie adviseert de inzet van het reflectiedossier en de tutorgesprekken in de bacheloropleiding beter af te stemmen op de belangrijke keuzemomenten in het programma.

De commissie waardeert dat de opleidingen, ondanks het feit dat zij de hoogste instroom hebben van opleidingen in Nederland, mogelijkheden zien om de instroom verder te verhogen. Daarnaast worden initiatieven genomen om de rendementen te verhogen. De commissie concludeert dat er sprake is van een goede staf bestaande uit voldoende en grotendeels gepromoveerde docenten. Daarnaast is vanuit de faculteit oog voor de werkdruk en het professionaliseren van docenten en worden docenten actief betrokken bij de kwaliteit van het onderwijs.

De commissie concludeert dan ook dat de inhoud en vormgeving van het programma, de kwaliteit van het personeel, en de opleidingsspecifieke voorzieningen, de toegelaten studenten in staat stellen om de beoogde eindkwalificaties te bereiken.

De commissie beoordeelt Standaard 3 voor beide opleidingen en varianten als voldoende.

De commissie heeft nagegaan of de opleidingen beschikken over een adequaat systeem van toetsing en of studenten de beoogde eindkwalificaties realiseren. Zij concludeert dat er sprake is van een adequaat systeem van toetsing en is er van overtuigd dat er voldoende valide en betrouwbaar wordt getoetst of studenten de eindkwalificaties behaald hebben.

De commissie vindt het positief dat er gewerkt wordt met toetsmatrijzen en antwoordmodellen per toets. Ook stelt zij vast dat er sprake is van een adequate en afgestemde mix van toetsvormen, en zijn de inhoud en het niveau van de toetsen die de commissie bestudeerd heeft in orde. Nagenoeg ieder vak wordt met twee verschillende toetsvormen afgesloten. Bij het beoordelen van stages en scripties wordt gebruik gemaakt van standaard beoordelingsformulieren en wordt een tweede beoordelaar ingezet. Ten aanzien van de beoordeling van de scripties raadt de commissie aan om het invullen van de schriftelijke toelichting verplicht te stellen. Hierdoor wordt voor studenten inzichtelijk op welke wijze het cijfer tot stand is gekomen. Daarnaast adviseert de commissie om voor de twee typen masterscripties een apart beoordelingsformulier te gebruiken.

De commissie is van mening dat zowel de facultaire examencommissie als de facultaire toetscommissie op een (te) grote afstand van de opleiding opereren. Door de toetscommissie op opleidingsniveau in te richten, kunnen docenten nog beter ondersteund worden.

Om het eindniveau van de studenten te behalen, heeft de commissie scripties ingezien van de bacheloropleiding en de masteropleiding. Op basis van deze scripties, de informatie die zij heeft ingezien tijdens de visitatie (stageverslagen van de masteropleiding) en de informatie die zij heeft ontvangen over de uitstroom van beide opleidingen stelt zij vast dat studenten de beoogde eindkwalificaties realiseren. Het verdient volgens de commissie aanbeveling om de scriptieonderwerpen te laten aansluiten op de onderzoeksexpertise van de docenten. Studenten zullen dan, meer dan nu het geval is, deel uitmaken van de onderzoeksgemeenschap en zich profileren binnen het Utrechtse profiel."

Aanbevelingen

De NVAO onderschrijft de aanbevelingen van de commissie in haar rapport over een modernere invulling van het onderwijs en over de verhoging van het aantal contacturen in de bacheloropleiding.

Ingevolge het bepaalde in artikel 5a.10, derde lid, van de WHW heeft de NVAO het college van bestuur van de Universiteit Utrecht te Utrecht in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze op het voornemen tot besluit van 26 maart 2013 naar voren te brengen. Bij e-mail van 7 mei 2013 heeft de instelling van de gelegenheid gebruik gemaakt om te reageren. Dit heeft geleid tot enkele tekstuele aanpassingen in bijlage 2.

De NVAO besluit accreditatie te verlenen aan de wo-bachelor Onderwijskunde (180 ECTS; varianten: voltijd, deeltijd; locatie: Utrecht) van de Universiteit Utrecht te Utrecht. De opleiding kent een traject Academische lerarenopleiding Primair Onderwijs (ALPO). De NVAO beoordeelt de kwaliteit van de opleiding als voldoende.

Dit besluit treedt in werking op 1 januari 2014 en is van kracht tot en met 31 december 2019.

Den Haag, 29 mei 2013

Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie

Lucien Bollaert
(bestuurder)

Tegen dit besluit kan op grond van het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht door een belanghebbende bezwaar worden gemaakt bij de NVAO. De termijn voor het indienen van bezwaar bedraagt zes weken.

Onderwerp	Standaard	Beoordeling door het panel	Beoordeling door het panel	Beoordeling door het panel
		<i>voltijd</i>	<i>deeltijd</i>	<i>ALPO</i>
1. Beoogde eindkwalificaties	De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen	V	V	V
2. Onderwijsleeromgeving	Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren	V	V	V
3. Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd	V	V	V
Eindoordeel		V	V	V

De standaarden krijgen het oordeel onvoldoende (O), voldoende (V), goed (G) of excellent (E). Het eindoordeel over de opleiding als geheel wordt op dezelfde schaal gegeven.

Docent-student ratio	Staf-studentratio voor reguliere bacheloropleiding is 1:47 Staf-studentratio voor ALPO is 1:30
Kwalificatie docenten	56% PhD 44% wo-ma Bacheloropleiding: nagenoeg alle docenten beschikken over basiskwalificatie onderwijs. 14 % (35% van de ALPO) beschikt over seniorkwalificatie.
Studielast	Studenten studeren gemiddeld 32 uur/week
Contacturen	Reguliere bachelor: 9uur per week + groepsopdrachten ALPO: 9 uur per week + stage.
Rendement	Reguliere bachelor 2009: 24,32% uitval ALPO 2009: 30,16% uitval Cohort 2006: 80,77% (rendement totaal: 92,31%) afgestudeerd na 4 jaar (op basis van herinschrijving in het tweede jaar)

Pagina 8 van 8 **Bijlage 3: panelsamenstelling**

- Prof. dr. J. J. G. Van Merriënboer, hoogleraar Learning and Instruction en onderzoeksdirecteur van de afdeling Educational Development and Research, Universiteit Maastricht (voorzitter);
- Prof. dr. P. Van Petegem, gewoon hoogleraar Onderwijskunde, Universiteit Antwerpen;
- Prof. dr. M. Valcke, hoogleraar Instructional Sciences en hoofd van de afdeling Educational Studies, Universiteit Gent;
- Drs. S. Langerak, business manager bij TriamFloat;
- P.J. Smits, student bacheloropleiding Onderwijskunde, Universiteit Twente;

Het panel werd ondersteund door mevrouw N.M. Verseput, MSc, secretaris (gecertificeerd).